

VIERING VAN DE ZONDAG IN DE MARANATHAKERK

25 november 2018, zondag Voleinding

voorganger: ds. Martine Nijveld

Lezing: Deuteronomium 34: 1-9 (Naardense Bijbel)

1 Mozes klimt op
van de steppen van Moab naar de berg Nebo,
de top van de Pisga
in het aanschijn van Jericho;
dan laat de ENE hem heel het land zien,-
de Gilead tot aan Dan;
2 heel Naftali,
het land van Efraïm en Manasse,
heel het land van Juda
tot aan de zee daarachter;
3 de Negev en de streek:
de kloof van Jericho, de palmenstad,
tot aan Tsoar.
4 Dan zegt de ENE tot hem:
dit is het land dat ik heb gezworen
aan Abraham, Isaak en Jakob
toen ik zei: aan jouw zaad zal ik het geven!-
ik heb het je doen zien met eigen ogen,
maar je zult daarheen niet oversteken!
5 Dan sterft hij dáár, Mozes,
de dienaar van de ENE,
in het land van Moab,
op last van de ENE.
6 Die begraaft hem in het dal
in het land van Moab
tegenover Bet Peor;
en niemand weet zijn graf
tot op deze dag.
7 Mozes is een zoon van honderdtwintig jaar bij zijn dood;
zijn oog is niet verbleekt geweest
en niet vervlogen zijn frisheid.
8 De zonen en dochters van Israël
bewenen Mozes
op de steppen van Moab
dertigmaal een dag;
zo worden voltooid de dagen van bewening, de rouw om Mozes.
9 Jozua, zoon van Noen,
is vervuld van een geest van wijsheid,
want Mozes heeft met zijn handen
op hem gesteund;
de zonen en dochters van Israël horen naar hem en doen
zoals de ENE Mozes heeft geboden.

Zingen: psalm 90, vers 1

Lezing: Matteüs 5:3-8 (Nieuwe Bijbelvertaling)

³Gelukkig wie nederig van hart zijn,
want voor hen is het koninkrijk van de hemel.
⁴Gelukkig de treurenden,
want zij zullen getroost worden.
⁵Gelukkig de zachtmoedigen,
want zij zullen het land bezitten.
⁶Gelukkig wie hongeren en dorsten naar gerechtigheid,
want zij zullen verzadigd worden.
⁷Gelukkig de barmhartigen,
want zij zullen barmhartigheid ondervinden.
⁸Gelukkig wie zuiver van hart zijn,
want zij zullen God zien.

Overdenking :
Lieve mensen, gemeente van Jezus Christus,

Misschien las u afgelopen week in de krant
- of zag u het bericht ergens anders voorbijkomen –
over de kindervredesprijs.
Amerikaanse scholieren die de protestbeweging
'March for our lives' begonnen,
kregen de Internationale Kindervredesprijs 2018
uitgereikt door
aartsbisschop Desmond Tutu.
Ze zetten die beweging op na een schietpartij
op hun school in februari van dit jaar.
Met warmte en humor
reikte Tutu
de vredesprijs uit aan deze
jonge mensen.
En het kwam op mij over als een plaatje van toekomst:
jongeren die de opdracht om aan vrede te werken voelen en oppakken,
die het stokje over kunnen nemen, die het
al overnemen...

Ik moest hieraan denken
bij het verhaal dat we vandaag hoorden
uit het bijbelboek Deuteronomium.
Het laatste hoofdstuk.
Mozes draagt het stokje over aan Jozua,
aan een volgende generatie.

Even een zijweggetje:
aartsbisschop Tutu (die de prijs uitreikte) schreef een heel mooie kinderbijbel,
waarbij hij kunstenaars uit de hele wereld vroeg voor de illustraties,
en dat maakte er een zeer kleurrijk boek van, waarbij het zo aardig is dat Jezus en Mozes en Maria en al die
bekende bijbelfiguren nu eens zwart, dan weer oosters, dan weer wit zijn, de wijde wereld erin weerspiegeld.
Ze zijn niet kleurvast. Het zou verplichte literatuur kunnen zijn voor iedereen
die nadenkt over een nieuwe invulling van het feest
van de bisschop uit Myra.
Een vergezicht.

Die Amerikaanse scholieren zou je zieners kunnen noemen.
Ze zien een andere wereld voor zich,
het moet anders, het kan anders.
En ze voegen zich in de stoet naar dat andere land.

Zien is een kernwoord
in de tekst uit Deuteronomium 34.
Mozes klimt de berg op
en God laat hem het land **zien**,
het land aan de overkant, het land aan gene zijde.
Heel dat land laat God hem zien.
In werkelijkheid kun je vanaf de genoemde berg
maar een stukje van het land zien,
maar in het verhaal kan meer, in geloof kan meer:
Mozes krijgt heel dat goede land te zien, van het uiterste Noorden tot het diepe Zuiden, land van vrede en
recht, land waar mensen willen wonen, overvloed, melk en honing.

Dat land, dat goede land,
we dromen ervan, we zien het af en toe oplichten,
begenadigd ben je als je er af en toe een glimp van opvangt,
maar laten we er ook van dromen voor wie er in hun leven niets van zien –
ook niet even...

(...)

Zien...

Mozes wordt ziener genoemd.

'Zijn oog is niet verbleekt geweest
en niet vervlogen zijn frisheid.'

Zo staat - als in een In Memoriam - geschreven:

een mens met scherpe ogen, met visie, een visioen,
geloven is een bochtige onderneming, maar hij bleef gaan...

Maar het land zal hij niet binnengaan.

De bijbel vertelt bij dat niet binnengaan verschillende verhalen:

het zou van doen hebben met schuld of met zijn ouderdom of met solidariteit met de velen die in de woestijn
gestorven zijn of het zou bij het leven zelf horen: de oogst van je leven niet zien, dat is aan anderen...

Je kunt een echo horen in woorden van Martin Luther King:

*'Ik ben al op de top van de berg geweest,
ik heb uitgekeken en het beloofde land gezien,
misschien zal ik het niet met u binnentrekken,
maar als volk zullen wij het beloofde land binnentrekken.'*

Mozes ziet en groet het land uit de verte.

En dan gaat het verhaal

dat Mozes sterft en dat God hem begraaft.

De laatste gang - door de Eeuwige begeleid. Kracht die hem draagt.

En God begraaft Mozes, zijn vriend.

Een begrafenis

in zeer besloten kring.

God geeft hem de laatste eer.

Het is een beeld van grote intimiteit.

Mozes wordt begraven in de liefde en de trouw van zijn God.

Geborgen.

Geen graf is er, gaat het verhaal,

geen gedenksteen, geen plek dus waar mensen

heen kunnen gaan om deze grote man te eren, te vereren.

Niet in een graf van voorbij is hij.

Het klinkt als een paasverhaal: Hij is hier niet.

Wat zijn en blijven zijn de woorden.

Het gaat niet om verering of ophemeling,

het gaat om het leven.

Het grootste deel van het boek Deuteronomium

heeft de vorm van een testament, een afscheidsrede, laatste woorden,

in telkens andere woorden roept Mozes

het volk op om trouw te blijven aan de Ene,

om te kiezen voor het leven, wees betrouwbaar, wees rechtvaardig,

zorg voor elkaar, voor vreemdeling en wees,

denk aan wie achterop raken,

sta met hart en ziel klaar voor wie je nodig heeft,

eerlijk, sociaal, toegewijd.

Net zoals we in die paar regels uit Matteüs, uit de bergrede,

óók al een bergrede, waar we horen wat voor Jezus er toe doet en wat toekomst geeft en iets van geluk kan brengen: troosten, barmhartigheid, recht doen, zuiver leven, zachtmoedig.

Hoor en doe,
blijft Mozes roepen,
want dan zal er iets van dat goede land zichtbaar
worden, dan zal er iets van dat
goede land te zien zijn.
Hij vertrouwt al die woorden toe aan wie na hem komen.
Om ze te leven en door te geven.

(...)

We zijn de eersten niet, we zijn de laatsten niet, we zijn de enigen niet.
We lopen, lachen, huilen, sjokken – in die stoet die door de wereld gaat.

Dit is een dag, dit is een uur om even stil te staan –
om elkaar te herinneren aan het vergezicht.
Amen.